Privatklinik lockar patienter till Polen

Allt fler söker vård utomlands. Nu kommer utlandet till Sverige. En polsk privatläkarmottagning öppnar klinik i Malmö för patienter som vill opereras i Polen.

– Förra året sökte sig en del utländska patienter till vår klinik i Stettin, bland annat från Sverige och Danmark. Här är väntetiderna långa till specialistläkare och genom att etablera oss i Malmö hoppas vi locka fler patienter från båda sidor av Öresund, säger Jacek Lyko, chef för Thomas Lowerton Läkarhuset AB.

Kliniken har både tandläkar- och läkarmottagning. Den senare bemannas av polska specialister inom oftalmologi och ortopedi. De erbjuder för- och efterbehandling i Malmö av patienter som opereras vid systerkliniken i Stettin. På hemsidan nämns bland annat höft- och knäledsplastik, grå starr och plastikkirurgiska ingrepp. Därtill finns en psykiater och en neurolog för medicinsk behandling i Sverige.

Läkarhuset öppnade för en dryg månad sedan i lokaler med utsikt över hamninloppet. Möbler och tavlor är på plats men en del utrustning saknas, exempelvis på labbet. Väntrummet är tomt.

– Hittills har vi bara haft ett fåtal patienter. Men vi har börjat annonsera och det viktiga är att skapa förtroende för verksamheten, som är certifierad av EU.

– Vi har inga väntetider. Efter ett besök på mottagningen i Malmö kan vi erbjuda operation i Stettin inom ett par dagar för alla ingrepp, inte minst grå starr, förklarar Lyko.

Det är avsevärt mindre än den genomsnittliga väntetiden på 36 veckor för samma operation vid Universitetssjukhuset MAS i Malmö, UMAS. Men enligt Kerstin Sjöström, verksamhetschef vid UMAS ögonklinik, kan de flesta av klinikens patienter som åberopar vårdgarantin idag opereras vid någon skånsk klinik inom 90 dagar.

– En läkare från den polska kliniken kontaktade mig för att höra om vi kunde hjälpa till med vissa undersökningar, men jag sade nej. Däremot är de naturligtvis välkomna att remittera patienter till oss precis som alla andra, säger Kerstin Sjöström.

Foto: Ola Torkelsson

En del utrustning saknas fortfarande på den nyöppnade privatläkarkliniken i Malmö, som bemannas av polska specialister inom oftalmologi och ortopedi. Chefen Jacek Lyko är säker på att kliniken, som erbjuder patienter för- och efterbehandling i Malmö och operation i Polen, kommer att lyckas: »Vi har inte några väntetider«, säger han.

På Läkarhuset är all personal svensk bortsett från läkarna.

– Läkarna talar engelska. Dessutom skall de gå en kurs i svenska, säger Jacek Lyko.

De polska läkarna reser till Sverige på kortare visiter, allt efter behov. På sikt vill kliniken även rekrytera svenska läkare inom specialiteter som öron–näsa–hals och kardiologi. Processen är redan igång.

Läkarhuset har inget avtal med Region Skåne, och en grå starr-operation kostar enligt Lyko runt 8 000 kronor. Men eftersom operationen sker i Polen kan patienter få avgiften betald av Försäkringskassan. Resa och uppehälle får de själva stå för.

– Hur patienten löser betalningen är inget vi blandar oss i. Däremot hjälper vi till med bokning av resa och hotell, säger Jacek Lyko.

På senare år har antalet patienter som utnyttjar möjligheten att få vård inom EU/EES ökat dramatiskt. Skälet är ett par domar i Regeringsrätten 2004 som i enlighet med EG-fördraget för fri rörlighet av tjänster fastslog att patienter inte behöver tillstånd i förhand. Därmed kan patienter själva ta initiativ till behandling och i efterhand skicka faktura till Försäkringskassan, oavsett väntetid i Sverige eller om den aktuella vårdgivaren är privat eller inte. För ersättning krävs dock att det gäller en sjukdom som behandlas inom det allmänna sjukvårdssystemet i Sverige och att vårdmetoden i flera avseenden överensstämmer med den i Sverige.

Den praxisen är Capio Medocular, en privat vårdgivare i Malmö utan avtal med Region Skåne, inte förtjust över.

– Den snedvrider konkurrensen och kan bli kostsam för Försäkringskassan. Dessutom är det ju svårare att kontrollera kvaliteten hos en utländsk vårdgivare, säger Jeanette Lindahl, marknadsansvarig på företaget som tar 14 000 kronor för en grå starr-operation.

Uno Aldegren (s), ordförande i Region Skåne, är överraskad över att Försäkringskassan betalar kalaset vid utlandsvård.

– Då är det ju billigare för oss att skicka patienter till Polen, säger han. Men principiellt har jag inga invändningar mot den här verksamheten, så länge det finns krav om en diagnos från en vårdgivare knuten till den allmänna sjukvården i Sverige innan patienten åker iväg. Annars mister vi kontrollen.

Ett sådant krav finns emellertid inte, påpekar Jan Bouveng, försäkringsexpert på Försäkringskassan.

– Det räcker med dokumentation om diagnos och behandling från den utländska vårdgivaren, säger han.

Den växande efterfrågan på utlandsvård – totalt 1 100 ersättningar beviljades 2005 till en kostnad av 18 miljoner kronor – har fått regeringen att reagera. I en promemoria från Socialdepartementet som gått på remiss föreslås en lag som stoppar för efterhandsgodkännanden. För förhandstillstånd måste en eventuell privat vårdgivare inom EES vara ansluten till det allmänna hälso- och sjukvårdssystemet. Kostnaden skall också flyttas från Försäkringskassan till landstinget där patienten är bosatt.

Kliniken i Stettin där Läkarhusets patienter opereras är ansluten till den offentliga vården i Polen. Och alldeles oavsett om det blir en lag eller inte känner sig Jacek Lyko säker på att kliniken i Malmö kommer att lyckas.

– Det finns många som kan betala själva och vi erbjuder snabb behandling, så jag är inte rädd. I framtiden hoppas vi också få ett avtal med Region Skåne.

Björn Ramel
frilansjournalist